



VOLUME XIX. — LETO XIX.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, (PETEK) MARCH 20, 1936.

125 mrtvih v povodnjih širom Zedinjenih držav

VEL. BRITANIJA IN FRANCIJA STA SE ZEDINILI

Načrt za novo konferenco, ki bo razmotrivala Hitlerjev mirovni program sprejet. Nemški zastopnik v Londonu.

LONDON, 19. marca. — Velika Britanija in Francija sta se končno zedinili glede postopanja v položaju, ki je nastal vsled razveljavljenja Lokarniškega pakta od strani Nemčije, ki je obenem poslala vojaštvo v demilitarizirano zono v Porenju.

Angleški kabinet je nocoj pristal na predlog štirih lokarniških pogodbenih sil, da se sklice posebno mednarodno varnostno in gospodarsko konferenco, ki bo razmotrivala Hitlerjeve mirovne predloge. Francoski kabinet je odobril osnutek načrta, katerega je predložil zunanjji minister Flandin, in napoldadni viri trdijo, da to pomeni, da načrt štirih sil, ki je bil sestavljen na konferenci v Londonu, tudi od strani Francije ne bo naletel na ovire.

Pod tem načrtom se bo Nemčijo pozvalo, da francosko-sovjetski vojaški pakt predloži Haaškemu sodišču, ki bo odločilo, če je ta pakt v nasprotju z Lokarniško pogodbo in če je bila torej Nemčija upravičena poslati vojaštvo v Porenje. Francija je pristala, da ne bo napsotovala nemškim četam v Porenju, ako se ta načrt izvede.

Načrt so formulirali predstavniki Britanije, Francije, Italije in Belgije. To se je doseglo po šestdnevnem prerekjanju in manevriranju med evropskimi silami, katerim je Hitlerjev zadnji nastop povzročil velike skrbi.

Da se je končno doseglo sporazum glede tega po svoji važnosti nadkriljuje akejo sveta Lige narodov, ki je danes Nemčijo formalno obtožil kot kršilo Lokarniške in Versajske pogodbe. Navzoč je bil tudi nemški delegat von Ribbentrop, ki je branil stališče Nemčije ter po glasovanju izjavil, da bo zgodovina dokazala, da je Nemčija v pravem.

Danes zvečer je angleški zunanjji minister Eden nemškega delegata poklical v urad zunanjega ministrstva ter mu podal podrobnosti načrta, ki obsegata 14 tiskanih strani. Teden dni trajajoča debata, ki je bila često zelo trpka, ko so lokarniške pogodbene sile iskale rešitve iz krize, se je končala nenadoma, ko je bil objavljen sporazum. Angleški diplomati, ki so vse skozi delovali za mirno spravo, so si globoko oddahnili.

Angleška vlada bo o celi situaciji jutri podala parlamentu popolno poročilo.

Vest iz domovine

Marija Fabjan, 1190 East 60 St., je dobila iz stare domovine žalostno vest, da ji je v vasi Cateš Struge na Dolenjskem preminil 2. marca oče Frank Vidrich, v starosti 64 let. V Clevelandu zapušča hčer in sina Josepha, v starci domovini pa žaljučo soprog, dva sina in hčer. Naše sožalje!

Kako se Pittsburgh dviga iz svoje največje povodnji; sveče so edina razsvetljava

Neki časnikar je sinoči iz Pittsburgha poslal poročilo, v katerem poroča med drugim: Posrečilo se mi je, da sem prišel v osrčje trgovskega okrožja ter našel, da je veliko industrijsko mesto oropano skoraj vseh udobnosti moderne civilizacije. Prebivalstvo je sprejelo položaj kot je ter je očvidno zelo razburjeno in morda celo vzhicieno nad nenadnim povratkom "temnega veka". Kajti akoravno so elektrarne bile danes sposobne generirati toliko elektrike, da so nekatere bolnišnice zopet imele razsvetljavo, da je gorelo nekaj luči na Grant ulici v sredini mesta, in da se je na južnem koncu mesta delno obnovil cestno - železniški promet, pa je bil Pittsburgh nocoj še vedno v tem, kakor je bil sinoči.

Danes pozno zvečer se je voda popolnoma umaknila iz trgovskega okrožja v sredini mesta in Allegheny reka je bila samo še dva čevlja nad bregovi. To poročilo o načrtev povodnji, ki je kdaj zadebla Pittsburgh, pišem ob razsvetljavi dveh sveč, potem ko sem hodil peš v peto nadstropje Sun-Telegraph časopisa, kjer so skupaj na delu nekateri časnikarji od treh različnih pittsburghskih listov. Ostali stab lista Sun-Telegraph se nahaja v Greensburgu, Pa., kjer se list tiska v tiskarni tamkajšnega lokalnega časopisa "Daily Tribune" in pošilja v Pittsburgh, kjer se ga razpečava, v kolikor je v danih razmerah to mogoče. Kliše za list se izdeluje v Clevelandu ter pošilja sem z aeroplani. List Post-Gazette ima del svojega štaba v Youngstownu, O., kjer bo izšel jutrišnji list. Včeraj je list izšel iz New Castle, Pa. List Pittsburgh Press izhaja začasno pod enakimi razmerami v Washingtonu, Pa.

Allegheny reka je do danes (včeraj) zjutraj toliko padla od sinočne višine, ko je stala 45 čevljev nad bregovi, da sem mogel priti v središče mesta preko mostu na 16. cesti. Na mostu

Grocerijske trgovine na severni strani mesta so danes zjutraj razprodale skoro vse blago, toda nove zaloge se dovaža v mesto od severne strani s trucki.

Mesto sedaj razume, kaj pomeni elektrika. Iz radio aparatorov ni nobenega glasu. Radio radi lahko le oni, ki jih imajo v avtomobilu. Električne ledenece so nerabne.

Nihče ne ve, koliko ljudi je bilo zajetih v domovih. Bivališča daleč ob Allegheny in Monogabala rekajo so skozi zadnjih 48 ur odtrgana od sveta. Pittsburghani so videli plavati po reki dele hiš in gospodarskih poslopij, nem dokaz tragedij, ki še niso dognane. Ne ve se tudi, kaj se je zgodilo v Western Jetniščici, v kateri se nahaja 1500 jetnikov, kjer je voda stopila do prvega nadstropja.

Pretresljiv položaj v Johnstownu; našlo se je devet trupel, 72 ljudi pogrešanih

JOHNSTOWN, Pa., 10. marca. — Okrajne oblasti naznanjajo, da se je doslej našlo trupla devetih utopljencev, toda so prepričani, da ko se poplava popoloma, umakne, bo število narastlo. Pogrešanih je 72 ljudi. Župan Shield je nocoj odredil, da skozi mesec dni ljudje po 9. uri zvečer ne smejo hoditi po ulicah, da se prepreči ropanje med razbitinami, ki jih je pustila povodenj. Izdal je tudi prepoved proti gledalcem in obiskovalcem od zunaj.

Ko so se obupani ljudje danes vrnili na svoje opustošene domove, so se razveselili, ko je prišla vest, da je v mesto do speljo 50,000 funtov mesa in drugega živeža za brezplačno delitev. Resen položaj pa je nastal radi kurjave, ko je danes obiskalo mesto snežni vihar. Miličarji, državna polica in lokalni politični patroličari ulice, da se prepreči izropavanje.

Conemaugh reka, ki je v torek zvečer stala 16 čevljev vi-

ROOSEVELT SI JE OGLEDAL POPLAVO

WASHINGTON, 19. marca. — Predsednik Roosevelt je danes v družbi svoje soproge in vojnega tajnika Derna šel na turo v poplavljene pokrajine v okolici Washingtona, kjer je reka Potowmacka prestopila bregove. Nasla reka je zalila nižje kraje nedaleč od Bele hiše. Voda je stopila do vrha v vodi, ponekod so bili vagoni eden vrh drugega, kot jih je vrgla sila deroce povodnji. Ko sem prišel v sredino mesta, nihče skoraj nikjer žive duše. Prebivalci so se namreč izselili v predmestje in državna milica je pustila povratek s čolnom le osebam, ki so imele nujen posel. Vsled tega večna Pittsburžanov sploh ni videval povodnji v sredini mesta, kjer je včeraj voda stala do stropa pritličij v skoro vseh trgovskih poslopjih.

Vsa trgovina, razen v kolikor se tiče nujnih potrebščin, počiva. Odprtih je le nekaj restavracij in gostil. Strah, da je voda iz kanalov udarila v vodovodne cevi ter okužila vodo, je povzročil, da vsakdo pije žganje in pivo, če ga le more kupiti. Telefonska služba je na razpolago le za nujne klice. Gasolinija je mnogo v tankah, ampak kupiti ga je težko, ker so električne pumpe ohromljene. Počasne, ki imajo ročne pumpe, lahko računajo za gasolin, kolikor jih je volja.

Zvezni relifni direktor Hopkins je naznani, da 50 tisoč W. P. A. delavcev pomaga pri rešilnih akcijah. V mnogih slučajih se rešilno delo dirigira potom brezplačnega brzojava, ker so druga komunikacijska sredstva paralizirana.

JAVNI DENAR PONOVJEN V DETROITU

DETROIT, 19. marca. — Tu je bil danes arretiran James J. O'Shea, podpredsednik National Bank of Detroit, ki je obtožen, da je bil kriminalno zapleten v primanjkljaju \$349,000 mestnega denarja, radi katerega se nahaja v Youngstownu, O., kjer bo izšel jutrišnji list. Včeraj je list izšel iz New Castle, Pa. List Pittsburgh Press izhaja začasno pod enakimi razmerami v Washingtonu, Pa.

Med drugim je Borah citiral številke, ki kažejo, kako strahovito so narastli davki ter je dejal, da je temu kriva največ strankarska politika. Povdari je, da ne nasprotuje stroškom za pomoč brezposelnim, da pa normalni posli vlade vse preveč stanje, kar vsaka administracija, ki pride na krmilo, hoče preskrbeti službe svojim prisilstvom ter ustvarja pozicije, ki niso potrebne. Tega mora biti konec, je izjavil Borah, kajti davki uničujejo nakupno silo naroda.

Zgodovina nam pove, je rekel Borah, da so vse velike revolucije v teku zadnjih 300 let izbruhnile kot protest proti neznanim davkom.

INFLUENČNA EPIDEMIJA V JETNIŠNICI

CANON CITY, Colo., 19. marca. — V tukajšnji jetnišnici je izbruhnila resna epidemija influenze in pljučnice. Štirjejetniki so že umrli, 100 pa se jih nahaja v bolnišnicah, ki je opremljena le s 60 posteljami.

NOV POLET V STRATOSFERO

Kakov poročajo iz Bruslja, se pripravijo prof. Piccard na nov polet v stratosfero, pri katerem hoče prekosi zadnji ameriški višinski rekord. Ta čas zbira denar za polet. Po njegovih izjavah se bo start izvršil morja v Varsavi.

Igra v godbi

Jon Peterka, Jr., je te dni odpotoval z Bob Fredette's Philco Radio godbo v Hornell, N. Y., kjer bo igral pri plesu Albert kolegija.

Čas pogreba premeščen

Pogreb pokojnega Ladislava Lipoglavščka, 7422 Osage Ave., se bo vršil v pondeljek zjutraj, namesto v soboto kot je bilo pravno določeno.

Borah odprl predsedniško kampanjo

YOUNGSTOWN, O., 19. marca. — Senator William E. Borah je danes tukaj odpril svojo kampanjo za republikansko predsedniško kandidaturo. V govoru, ki ga je imel nocoj v tem mestu, je udaril po staro gardo v republikanski stranki ter izjavil, da će bo konvencija stranke, ki se prihodnje januarja snide v Clevelandu, izbrala kandidata med štirimi stenamata hotelske sobe ob 3. urici zjutraj, kot se je že večkrat zgodilo, bo posledica ta, da se onih 10 milijonov republikanov, ki so pri zadnjih predsedniških volitvah pokazali stranki hrbit, ne bo vrnilo in da se jim bodo drugi milijoni pridružili ter glasovali za Roosevelt.

Borah je izjavil, da republikanci ne bodo zmagali, ako bodo le slepomisili ter poveličali ustavo, predlagali pa ničesar, da se pomaga preprostemu narodu. Stara garda mora spoznati, da niso ljudje narejeni radi ustave, temveč ustava radi ljudi. Kadar kaka politična stranka neha to razumeti, izvrši samomor.

Borah se je tudi dotaknil evropske situacije. Svaril je proti vsakim političnim zapletjam z Evropo, dejal pa je obenem, da po njegovem mnenju ni nevarnosti, da bi v bližnji dobočnosti izbruhnila vojna v Evropi.

Med drugim je Borah citiral številke, ki kažejo, kako strahovito so narastli davki ter je dejal, da je temu kriva največ strankarska politika. Povdari je, da ne nasprotuje stroškom za pomoč brezposelnim, da pa normalni posli vlade vse preveč stanje, kar vsaka administracija, ki pride na krmilo, hoče preskrbeti službe svojim prisilstvom ter ustvarja pozicije, ki niso potrebne. Tega mora biti konec, je izjavil Borah, kajti davki uničujejo nakupno silo naroda.

Zgodovina nam pove, je rekel Borah, da so vse velike revolucije v teku zadnjih 300 let izbruhnile kot protest proti neznanim davkom.

Smrt mlade žene

V sredo popoldan ob 5. urici preminula v Huron road bolnici Apolonija Grace, vdova po rajnem Frank Homovcu, po odčetu se je pisala Lebar. Rojena je bila v vasi Britof pri Kraju na Gorenjskem. Stara je bila 32 let, v Ameriko je došla pred 17 leti. Rajna zapušča v starci domovini mater, tri bratre in tri sestre in več sorodnikov. Pred skoro štirimi leti je umrl soprog Frank Homovec, pred par leti se je poročila z tukaj rojenim Gilbertom F. Grace. Družina je stanovala na 931 E. 237 St. Rajna se je podala v bolnico v pondeljek, v torek je prestala operacijo, v sredo pa podlegla bolezni. Poleg soproga zapušča tukaj hčer Bertha Homovec staro 13 let, in sorodnike družine Mrs. Mary Lebar in družine Homovec. Pričakata je društvo št. 32, SZZ.

Pogreb se bo vršil v soboto popoldan ob 2. uri in hiše žalostil pod vodstvom A. Grdina in S. Novi na Calvary pokopališče. Prizadetim izrekamo naše sožalje.

Najhuje je prizadeta Pensylvanija, kjer je 83 mrtvih

Strašen dan v Wheelingu. Danes greben povodnji zadene Marietto.

Povodnji in viharji v 11 državah in Kolumbijskem distriktu so glasom zadnjih poročil tekoma zdajnih par dni zahtevali 125 človeških življenj. Najhuje je bila udarjena država Pennsylvania, kjer je divjanje vode puštilo za seboj 83 mrtvecev. Ostale žrtve so razdeljene med slednje države: West Virginia 18, Washington, D. C. 2, Vermont 5, Massachusetts 3, New Hampshire 1, Connecticut 1, New York 1, Maryland 2, Virginia 4, North Carolina 2, Maine 2, Georgia 2. Od povodnji povzročena škoda pa je brez dvoma presegla že \$150,000,000.

WHEELING W. Va., 20. marca. — Povodenj v dolini reke Ohio je včeraj stopila do svojega uničajočega grebena v tem mestu, nahajajočem se ob vesi virginško - ohioški meji ter povzročila izgubo 17 človeških življenj. Ob 8. uri zvečer je voda stala 55 čevljev nad bregovi reke. To mesto, ki je središče jeklarske industrije in šteje 70 tisoč prebivalcev, še ne pomni takšne povodnje kot je sedanja. Zbeseno vodovje je pognalo na tisoče prebivalcev iz njihovih domov, potem ko je poplavilo tudi trgovski del mesta. Pod vrhovi višin, na katere so tisoči bežali, da si rešijo življenje, se je nudil strahoten prizor smrte, uničenja in bede. Nocoj so ljudje niko opazovali, ko je voda polagoma začela padati.

Policija poroča, da je deset ljudi utonilo, ko so si desperatno prizadevali, da se rešijo, štiri pa so bili ubiti od eksplozij, ki so nastale, ko je voda vdrla v domove. Pozneje se je zvedelo, da so v sosednjem Wellsburgu utonile tri osebe. Na rešnji postaji, katero se je v naglici organiziralo na okrajni sodniji, je bilo nocoj poročano, da se je v

MATI BREZ SRCA RESNO BOLNA

JERSEY CITY, 19. marca. — Mrs. Mayron Cooper Hewitt, ki je obtožena, da je na svoji hčeri dala izvršiti sterilizacijsko operacijo, da se polasti dedičine po hčerinem očetu, ki je bil njen prvi mož, se nahaja tu resno bolna za pljučnico. Zdravniški pravijo, da je njen stanje krivico.

Doma iz bolnice

Edward Mlinar, 15311 Hale Ave., je bil včeraj prepeljan s Svetkovim ambulancem na svoj dom iz Glenville bolnice. Prijetelji ga lahko obišejo.

<

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV FIG. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece
za 6 mesecev	\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto	\$6.00
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece
za 6 mesecev	\$2.00
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto	\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece
za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države	\$1.50
za 6 mesecev	\$1.00; za celo leto
Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.	

104

Ali ni že čas?

Namreč čas, da bi se nehalo farso s spominom Ivana Cankarja? Dostojen človek bi rekel da, ampak slovenski klerikalci v Clevelandu, oziroma par njihovih voditeljev, ki v svoji samopašni trmi prekašajo celo slovito misoursko muško, za njih samoljubno arogantnost pa bi sploh zmanj iskali primere celo v svetu naših četveronožnih tovarišev — oni so drugačnega mnenja. Teh ljudi ni ne sram ne strah, ne pred seboj in še manj pred svojim bližnjim. Tri leta je že, kar so začeli svojo neokusno in neiskreno igro v zadavi Cankarjevega spomenika in kot vse kaže, so jo pripravljeni gnati naprej brez konca in kraja, dokler jih ne pokrijejo valovi njihove lastne demagogije.

Napredna slovenska javnost, ki je prav hitro spoznala, za kakšno igro se gre, jim je izrecno povedala, da Cankarjevega spomenika ne bo postavljala v družbi ljudi ki spomin velikega pokojnika privatno in javno sramotijo in ki sovražijo ono, vsled česar je Cankar velik, namreč njegova dela. Celo franciškani v Chicagu so bili toliko dosledni, da so svojim clevelandskim kolegom ponovno svedovali: "Nikar si mazati prstov s Cankarem, kajti Cankar je bil 'rdečkar'; naj ga imajo oni, s katerimi se je družil in za katere je delal, ko je bil živ." Ampak vse je bilo bob ob steno. Z brezstidno komedio kar lepo meninič tebinič nadaljuje.

Kakor znano, so naši klerikalci pred tremi leti začeli pobirati prispevke, zatrjujoč, da bodo mali kip, ki ga je poslala Ljubljana, postavili v slovenski oziroma jugoslovanski Kulturni vrt v Rockefellerjevem parku. Koliko se nabraalo, nam ni znano. Računov od tiste dobe se ni nikoli objavilo, vsaj mi jih nismo nikdar videli. Potem pa so pred letom dni preko noči odkrili in potom svojega tajnika Jože Grdine sporočili v svet, da Cankar pravzaprav ne zaslubi spomenika, ker sploh ni bil nič prida človek, temveč da bo Kulturni vrt dičil kip škofa Baraga. No vendar, zdaj bo konec neslane komedije, smo si mislili in smo jim prav od srca privoščili velikanško veselje, ki so ga imeli s svojim novo odkritim vzorčnikom, kajti nihče ne more oporekat, da je škof Baraga njihov in da imajo vso pravico, početi v njegovem imenu karkoli jim ljubo in drag.

No, in potem se je dramsko društvo "Ivan Cankar", kateremu se je pridružilo še okoli 40 drugih naših kulturnih in bratskih društev, obrnilo na mesto Ljubljano, da ker klerikalni kulturni vrtnarji ne marajo za Cankarja, bi njegov kip mi radi postavili v Slovenski Narodni Dom na St. Clairju. Ljubljana je bila sicer začudena in škandalizirana, ampak odgovorila je, da će stvari v ameriški metropoli tako stoe, potem ji je prav, če se darovani kip postavi v SND, da se vsaj ne bo po njem nabiral prah v clevelandski mestni drvarnici. Ko se je odbor Kulturnega vrta o tem obvestil, je bilo odgovorjeno, da se to čisto lahko napravi, ampak so dostavil modro, ali bo mesto Cleveland zadovoljno, ki ima

(Daleje v 6. koloni.)

Organizacija naših trgovcev

Cleveland, O.

Naši trgovci včlanjeni v Progresivni Trgovski Zvezni so na zadnji članski seji ki je bila zelo dobro zastopana, napravili sklep, da bodo v nedeljo 5. aprila podali svojim odjemalcem in naradu pol ure radio programa z godbo in petjem potom radio postaje WJAY. Prvotni namen naših trgovcev je bil podati narodu pol ure lepega radio programa vsako nedeljo, ker pa trgovska organizacija ni še dovolj močna za kaj takega, ker s tem so zvezani veliki stroški, je članstvo za enkrat sklenilo podati programe le od časa do časa. Prvi radio program bo predvodil Dr. Wm. Lausche, in ga je bil za zopetno izvolit Roosevelt.

Na zborovanju je bilo sklenjeno, da se ustanovi Roosevelt predsedniški klub. Izvoljen je bil tudi odbor. Predsednik odbora je Mr. John L. Mihelich, podpredsednik Mr. Edward Powaltajnik Mr. Herman Radina, blagajnik Mr. John Simončič.

Pozivljemo vse stare in mlade, da se pridružite nam, ako hočete da izvolimo ponovno našega dosedanjega predsednika Frank D. Roosevelt.

France iz Ljubljane.

Demokrati v 23 vardi

Roosevelta popularnost se od dneva do dneva veča. Ljudstvo se zanima in hoče Roosevelta zopet za predsednika, ker od njega pričakuje celi svet odrešitev.

Pretekli pondeljek smo bili poklicani vsi precinct načelniki iz 23. varde, od našega spoštovanega, in vnetega demokrat-skega ward liderja, Mr. John L. Časa. Prvi radio program bo predvodil Dr. Wm. Lausche, in ga je bil za zopetno izvolit Roosevelt.

Na zborovanju je bilo sklenjeno, da se ustanovi Roosevelt predsedniški klub. Izvoljen je bil tudi odbor. Predsednik odbora je Mr. John L. Mihelich, podpredsednik Mr. Edward Powaltajnik Mr. Herman Radina, blagajnik Mr. John Simončič.

Pozivljemo vse stare in mlade, da se pridružite nam, ako hočete da izvolimo ponovno našega dosedanjega predsednika Frank D. Roosevelt.

Herman Radina

Novinstvo kot sport

Ameriški kralj kolonialnega blaga in novin

Pred kratkim je izšel življepis ameriškega "kralja kolonialnega blaga" in časnikov Minnesoje, ki je bil lastnik 40 milijonov dolarjev in 18 velikih listov. Mož je začel s 40 dolarji v žepu in je s prodajanjem kolonialnega blaga napravil iz njih 40 milijonov — časniki pa so bili njenih rojak in mu sporoča čas.

Zurnalisti niso nič kaj preveč laskavo govorili o njem. Dejali so: "Zadostuje, da se takšnega lista samo dctačne, pa ga uniči". V resnici je od 18 velikih listov, ki jim je bil kdaj lastnik, 9 pognilo, ostalim pa je šlo do sti slabše nego prej, ko se niso bili v njegovih rokah. To ni nječudnega, kajti mož je imel o časnikarstvu in njegovih nalogah dokaj čudne pojme. V svojem trgovskem življenu je bil nad vse veden, strogo in trezen, kot kralj časnikov pa si je dovoljeval vsako muho. V svojih redakcijah je n. pr. iskal debeluhov, da jih je odpuščal iz službe. Eden izmed njegovih "debelih" urednikov si je to tako vzel k srcu, da je kmalu potem umrl. Henessy, eden njegovih glavnih urednikov, je moral iz istega razloga dolga leta skrivati enega svojih najboljših mož Roosevelt, ki je zelo potreboval podpore Munseyjevih listov, kar "New York Herald" in "Suna", je moral tisoč prenatisati, da ga je ta čudak v teh listih navorjal, naj omršavi. Munsey je v svojih listih prebiral sicer samo — naslove, a ne prestano jimi je zunanjoh ohliko spremenal — in vedno v njihovo škodo.

Ce si znal pobožati njegovo nečimernost in samoveličje, si lahko pri njem dosegel vse, kar si nosl. Neki politik pripoveduje, da ga je Munsey v neki volilni horbi sam zato podpiral, ker je originalnemu možu dejal, da bi bilo njegovo pravo mesto na angleškem dvoru. "Pa zakaj?" je vprašal Munsey. "Zato," je odgovoril zvitorepec, "ker se vaša lepa, vitka noga vidi dobro samo v hlačah dokolenkah."

Ceprav je Munsey skoraj vsak svoj sklep kmalu preklical, mu ni smel nihče ugovarjati. Tudi tisti njegov dopisnik v Washingtonu ne, katerega je te-

dolgočasili doma. Pripeljite jih leponično poklical, čim je zvedel s seboj, da se veselijo z nami, v svetovni vojni za potop "Lusitania" po Nemcih: "Ali veste je ta čas državni predsednik?" — "Da," je odgovoril dopisnik, "ob tem času igra vedno golf." — "Tedaj ga takoj poisci, spravite ga z igrišča in ga pripravite do tega, naj Nemci pričakujeta napove vojno. A takoj— ste razumeli?"

Munsey se ni nikoli zanimal za umetnost, toda vseh svojih štirideset milijonov je v svoji oporoki ostavil nekemu — umetnostnemu muzeju.

Ivar Ballangrud

Trikratni olimpijski zmagovalec Ivar Ballangrud, imetnik nič manj nego treh zlatih kolajnskih olimpiade v Garmischu Partenkirchen, se je rodil 1904 v norveškem mestu Drontheimu kot sin nekega ribiča. Danes mu je torej 32 let.

Ze s 16. letom se je uvrstil med najboljše norveške hitrostne dirsalce in z 20. letom je postal za Mathiesenom drugi najboljši na svetu. Trikrat si je priboril naslov svetovnega prvaka, 1926 v Drontheimu, 1932 v Montrealu, 1936 v Davosu, poleg tega je bil često evropski prvak.

Pri olimpijskih zimskih igrah je postal 1. 1928. zmagovalec na 5000 m v St. Moritzu in je tam na 1500 m dosegel tretje mesto, 1. 1932. je bil v Lake Placidu drugi na 10,000 m, v Garmischu Partenkirchen pa je bil sedaj prvi kar na treh daljavah. Ballangrud teče kakor svojcas Nurnbergi, ki je bil lastnik 40 milijonov dolarjev in 18 velikih listov. Na ovinkih stoji pri tekmovanjih vedno kakanški nječkov rojak in mu sporoča čas.

Semerniku.

ŠKRAT



"Ali vas ne utrudi, ko se morete ves dan voziti z dvigalom gor in dol?" je vprašala priletna dama strežja pri električnem dvigalu.

"Seveda me utrudi," je odgovoril strežja.

"Ali je bolj naporno, kadar se vozite navzdol?"

"Ne!"

"Torej je bolj naporno, kadar se vozite navzgor?"

"Ne!"

"Ali torej, kadar čakate?"

"Tudi ne!"

"Kaj pa vas tako utruja?"

"Večno spraševanje!"

Imam idejo, ki je vredna milijon!"

"Koliko pa hočeš zanjo?"

"Daj mi pet dolarjev . . ." *

MATCH ELJEHIN - EUWE BO 1937.

Kakor poročajo z Dunaja, so se pogajanja za revanšno borbo na naslov šahovskega svetovnega prvaka med dr. Euwejem in dr. Aljehinom končala s tem, da se je ves dvoboj preložil na prihodnje leto. Dr. Euwe je namreč v svojem poklicu kot profesor letos zadržan. Tako se bo turnir začel 1. oktobra 1937. Vršil pa se bo vse eno na Semerniku.

1936 IZLETI V JUGOSLAVIJO

IZ NEW YORKA

velikonočna odprtija

BREMEN 3. APRILA

EUROPA BREMEN

20. maja

14. junija

Hiter viak ob parniku v Bremerhaven zajamči udobno potovanje v Ljubljano.

ZA POJASNILA SE OBRNITE NA:

AUGUST KOLLANDER COMPANY
6419 ST. CLAIR AVE. — CLEVELAND, OHIOHAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

Dramske društvo "NAŠA ZVEZDA"

PONOVNI

KOMIČNO BURKO V TREH DEJANJIH

Vaška Venera

Pod pokroviteljstvom Gospodinjskega odseka Slovenskega Društvenega Doma.

V korist Slovenskega Društvenega Doma

v nedeljo, 22. marca, 1936

v Društvenem Domu na Recher Ave.

Režiser, John M. Steblaj

Pričetek ob 3. uri popoldne. Po predstavi ples, igrala bo Sešek godba.

Najstarejši človek - ljudožer

Antropolog dr. Franz Weidenreich s pekinškega Unijskega medicinskega kolegija, naslednik pokojnega dr. Davida Blacka, ki je odkril najstarejšo doslej znano človeško pleme, "pekinškega človeka," poroča, da so v jamah Čovkovtienia, kjer je domoval ta praečlovek, odkrili kosti in zobojaya, ki predstavljajo ostanke 24 oseb, med njimi dveh petletnih otrok, šestih sedem- do desetletnih otrok in četverice enajst- do osemnajstletnih oseb. To, da manjkajo vse votle kosti in stanje lobanj kaže, da je bil pekinški človek ljud kanibal, ki je po vsej priliki posebno rad jedel otroke. Ker doslej ni bilo mogče dognati, da bi v tistem času živel na Kitajskem še kakšno drugo človeško pleme, je treba sklepati, da je pekinški človek ubil in jedel osebe svojega lastnega plemena in rodu.

To poročilo je znani angleški antropolog izpopolnil z izjavo, da je povsem mogoče, da je bil pekinški človek, kakor domnevajo dr. Weidenreich, direktor neanderitalskega človeka. Da je ta učenjak odkril kosti foliko pretopnil ljudi na istem kraju, je nekaj izjemnega, kajti običajno odkrijejo le poedino okostje ali pa le kakšno drobno koščico, iz katere je potem seveda zelo težko ustvariti s pravo sliko, kakšen je bil pretopni človek. Se težje je potem ugotoviti, v koliko se doda karakteristični znaki kakšnega individuma prenesti na celo pleme. Toda moderna antropologija dela čudež. Dr. Davidson Black je na podlagi enega samega zoba sklepal, da je odkril novo, pravljivo človeško pleme in njegovo domovo je potem odkritje prve lobanje pekinškega praečloveka sijajno potrdilo. Sedaj je odkritje cele vrste individuum potrdilo spet prvotno podobo, ki si jo je znanost ustvarila o pekinškem človeku.

Zdravniki, ki se zelo zanimajo za njegov primer, pravijo, da gre za nekaj podobnega,

Ali je vredno dolgo živeti?

Kaj meni o tem ameriški vse- učiliški profesor

S tem vprašanjem se bavi newyorski vseučiliški profesor dr. Henry Chapin in prihaja do zanimivih rezultatov.

V srednjem veku je znašala povprečna življenska doba ljudi 25 let, 1. 1901. je dr. Dublin izračunal da pričakuje lahko novorjenec v Združenih državah starost 49 let, da lanskega leta je povprečno življenje istotam naraslo na 57 let. Približno iste številke veljajo za ostale kulturne dežele. Tretjina vseh smrtnih primerov temelji na vzrokih, ki bi se sicer ne dali popolnoma odpraviti, a vsaj za nekaj časa zavrti. Ni vzroka, da bi cloveškega življenja ne mogli še dalje podaljševati. Ce ga primerjamo z življencem živali, opazimo, da živijo te povprečno petkrat tako dolgo, kolikor znaša rast njihovega kostja. Clovek rase v tem pogledu priljčno do 20. leta, tedaj bi morala smrt pri njem normalno nastopiti okrog 100. leta. Namesto tega se ljudje že pri

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Knez odide. Olga gre k oknu in še vidi, kako je stopil knez v kočijo.

— Ugasnite luci! Vsi naj gre do počivat. Knez se ne bo vrnil do jutra. Jaz grem spati. —

Minule noči, — nadaljuje Olga, — nisem mogla zaspasti, ker je straža pred vrti neprestano hodila in udarjala s čevljim po kamenju. Hočem, da danes na bo nobene straže pred hišo.

— Takoj bom naznani vašo željo straži, Visokost, — odgovori sluga.

Olga pokima z glavo, a sluša odide.

Kneginja gre v svojo spalnico, ki se je nahajala v prvem nadstropju. Spalnica je imela velik balkon na vrt. Balkon je bil podprt z močnimi stebri.

Ko je Olga stopila v spalnico, se mlada žena, ki je sedela zraven zibelke, predrami iz spanja.

— Vi ste spali? — vpraša strogo Olga.

— Oprostite, Visokost! — je ječljala služabnica. Sinoči nisem niti za trenutek zatisnila očesa. Nisem mogla več vzdržati. —

— Ni se treba oproščati! — ji odgovori Olga. — Vem, da ste mi udani. Drugi deklici ne zavzem otroka, zato odidite in zaspite nekaj ur, a ta čas bom ostanala jaz pri otroku. —

— Kako, Visokost, — vi sami boste varovali otroka? — zakliče dojilja. — O, to je preveč. — Vi ste angelj, Visokost! —

Dojilja ji poljubi roko in se oddalji.

— A sedaj znak! — zašepeta Olga. Vse je v najlepšem redu. Vsako iznenadenje je izključeno. Oh, naposled, — naposlед ga bom zopet videla, mojega dražega, očeta mojega otroka! —

Vzame svečo, ki je gorela na mali mizi in jo odnesa na balkon.

— Čez pet minut bo tukaj, — je šepetala mlada žena. Potem gre k zibelki, poklekne pred njo in se z izredno ljubeznijo zagleda v otroka.

Olga se zdrzne. Nečdo je vrgel na steklena vrata pesek. Kmalu za tem se zaslisi žvižg. — On je! zakliče Olga.

Olga odide na balkon. Noč je bila temna, niti ene zvezde ni bilo na nebu. Pod staro lipo je stal Mirovič.

— Ali si sama, ljubljena? — vpraša na tihu.

— Sem. Hiti. Tukaj je levest!

— Ne boj se draga, — odgovori Mirovič. — Prepričal sem se da ni nikogar na bližu. —

Olga izvleče iz neke vase na mizi tanko levest iz vrvi. Pridudi jo na ograji balkona. Čez malo časa je stal Mirovič pri njej.

— Naposlед te zopet imam!

— jo šepetala mlada žena in ga objela. — Daj, da ti poklémam našega otroka.

Ona ga prime za roko in ga pelje v spalnico.

Lepi častnik objame Olgo. Pritisnil ji je na ustne dolg poljub. A potem se nagnе, da vidi otroka.

— Lep je, — reče on — podoben ti je. A knez? Ali ničesar ne sluti? —

— A kako bo ime otroku? —

— Katarina! — odgovori kneginja. — Dala sem ji ime svoje najboljše prijateljice, ki bo tu di otrokova botra.

Mirovič se obrne. Ni hotel, da bi videla Olga sovražnega izraza v njegovih očih.

— Poljubi svojega otroka, dragi! Ah, kdaj bo prišel dan, ko bova čisto svoja? —

— Cakati morava, Olga, — odgovori mladi častnik. — Knez je že star . . .

Vsedla sta se na postelj. Vročekrvena Olga strastno objame Miroviča.

— Naenkrat se začujejo v sosednji sobi krepki koraki. —

Globoki moški glas pokliče:

— Olga — Olga, — odpri mi jaz sem — knez Daškov!

Moj mož! zašepeta Olga. — Sedaj sva izgubljena!

— Odpri, golobica! zaslisi se glas zunaj. — Imam samo nekaj važnega da sporočim.

Mirovič hoče na balkon, ali Olga ne pusti.

— Vlezti se v postelj in pokrij se! — reče ona, ker se je bala, da je knez postavil morda zopet stražo pred hišo.

Mirovič se vleže oblečen in s čevljim v postelj. Olga pa zagrme zaveso okoli nje.

Knez je že hotel sam odgrniti zaveso. Olga pa je že videla

te, da sprejmeš to škatljico dobler se jaz ne vrnem zjutraj iz posvetovanja. —

Olga vzame škatljico iz rok svojega moža.

Kaj je v njej? vpraša ona zaledeno. Morda so v njej zelo dragoceni dragulji ali biseri in ste to škatljico še le sedaj prejeli v zimski palači?

— To škatljico mi je ravno sedaj izročila cesarica — odgovori Daškov slovesno, — izjavim ti pa, da bi raje izgubil svoje življenje, kakor pa to škatljico. Predam ti jo, da jo varuješ to noč. Vidim pa, da ti moram razložiti natancanje. Voz me zunaj čaka in moram se zopet vrniti v zimsko palačo. —

Truden sem. Pridi, srce, odgrni zaveso tvoje postelje in daj, da sedeva.

Olga je čutila, kako ji srce burno bije.

— Ne, draga moja. V njej so samo zarjaveli ključi! — Zarjaveli ključi? — ponovi Olga. — Radi teh ključev ste se vrnili s tako važne seje? —

— S temi ključi se lahko odpre ječa, v kateri leži že deset

skandal, dvoboja, krvoprelitje, ko je nenadoma došla pomoč po njenem otroku.

Ta se je prebudil ter zajokal v svoji zibelki.

— Ali sem ga morda jaz prebudil — vpraša knez.

Olga je bila rešena. Sedaj je bila ona gospodarica situacije. Globoko vdihne.

— Prisiljena sem vas malo kaznovati! — mu reče ona smejajoč. Morate se z menoj vsesti k zibelki.

Knez se nakloni. Prinese stola in oba sedeta.

— Sedaj pa počakajte, — reče Olga gledajoč skrinjico, ki jo je držala v roki. — Ali so v njej biseri, brilljanti, rubini?

— Ne, draga moja. V njej so samo zarjaveli ključi!

— Zarjaveli ključi? — ponovi Olga. — Radi teh ključev ste se vrnili s tako važne seje? —

— S temi ključi se lahko odpre ječa, v kateri leži že deset

let neki nesrečnež! —

Olga se prestrašeno zdrzne.

— Toda kje je ta pekel? — vpraša ona.

— Ti ključi odpirajo trdnjava Schloessburg, v kateri se nahaja Ivan Antonovič, ki se je nekoč oklical za ruskega carja. Ta je najnevarnejši Katarinini nasprotnik. —

— Toda zakaj so vam ravno danes izročili te ključe? Pri komu so bili do sedaj?

— Do sedaj jih je varoval Gregor Orlov, — odvrne knez Daškov. Cesarica mu je izročila te ključe v znak največjega zaupanja. Oni namreč, ki ima te ključe, lahko zaprtega cesarja vsak čas osvobodi.

Dobro je bilo, da je bil knez s hrbitom obrnjen proti postelji, ker bi bil drugače opazil, kako so čiveli zastori nad posteljo.

Med zastori se pokaže za trenutki bledi Mirovičev obraz.

— Ko je Orlov odšel na voj-

sko proti Tatarom, je pozabil izročiti te ključe. Ker pa so se zadnji čas širili glasovi, da se kuje proti Katarini neka zarota, ki ima kot svoj cilj, da zruši cesarico in postavi za cesar Ivan Antonovič, je sklical Katarina današnji cesarski svet. Svetovali smo ji, da pošlje v Orlovo stanovanje komisijo, ki najhošči te ključe.

To je bilo storjeno, nakar je cesarica meni izročila ključe v varstvo. Nocoj jih ti dobro spravi, jutri pa jih bom dal zazidati v moji sobi.

Vrnite se mirno na sejo, knez! Skrbno bom varovala to skrinjico. Recite cesarici, da si bom pustila prej iztrgati srce iz grudi, kakor pa odvzeti te ključe.

Knez jo poljubi na čelo in hče oditi.

(Dalje prihodnjih)

Morda vam bo FHA Posojilo pomagalo kupite enega teh domov

9717 Anderson Ave.; za 2. družini: 5 sob in kopalinca v vsakem stanovanju; 1000 dolarjev na mesečno, hoteli gorkot: stanje malo za vzdrževati; takoj se plača \$400, drugo mesečno \$4000

991 E. 131 St., za dve družini, pet sob in 1. ali 2. podrum: 4 na drugem: stanovanje tudi na 3. nadstropju; bančna financa \$3900

845 E. 209 St., od Rechler Ave. severno od St. Clair: Sem-kampančna: 4 sobe in kopalinca spodaj; veliko podstropje: lep lot 16x100. Pogoj: \$1800 takoj, odpalčila \$34 na mesec z davki. \$3200

396 E. 160 St. Ena trgovina in 8-sobno stanovanje; parna gorkota. Pogoj: \$1800 takoj, odpalčila \$34 na mesec z davki. \$3900

THE CITY & SUBURBAN CO.

VOGAL E. 9th IN HURON Prospect 7666

Metropolitan Life Insurance Company zavarovanci imajo interes v tem letnem poročilu

LAHKO se domneva, da so ti lastniki polic vzeli zavarovalnino, zavedajoč se odgovornosti, ki jo imajo napram tistim, v katerih zaščito so zainteresirani.

Ko plačujejo svoje premije, pade na zavarovalninsko družbo odgovornost, da izplača tekoče zahteve in da preskrbi zadostne sklade za izplačitev vseh poznejših zahtev.

Številke, ki sledijo, kažejo svote, ki jih je družba plačala v zadnjem letu. Številke tudi kažejo, kako dobro je družba pripravljena za izpolnjevanje svoje odgovornosti v bodočnosti.

Iz števila polic in svote zavarovalnine ki je sedaj v veljavi, se zrcali zaupanje, ki ga vziva družba pri ljudeh širom Zedinjenih držav in Kanade.

Poročilo za leto, zaključujoče 31. decembra, 1935

(V soglasju z letnim poročilom, podanim na New York State Insurance Department)

ZAVAROVALNINA V TEKU

Smrtninska:

Navadna zavarovalnina . . . \$10,483,415,421.00

Industrijska zavarovalnina . . . 6,829,500,380.00

Zavarovalnina v grupah . . . 2,956,433,775.00

Skupaj \$20,269,349,576.00

Proti nesrečam in bolezni tedensko zavarovanje . . . \$15,650,772.00

Police:

Smrtninske (vključno 1,670,041 certifikatov v grupah) . . . 42,165,146

Za zdravje in proti nesreči (vključno 865,981 certifikatov v grupah) . . . 1,082,250

PREMOŽENJE IN OBVEZNOSTI

Premoženje \$4,234,802,511.49

Obveznosti:

Postavna rezerva polic . . . 3,689,776,768.00

Dividende plačljive lastnikom polic v 1936 95,994,851.00

Druge obveznosti 144,221,171.70

Slučajna rezerva 45,000,000.00

Skupne obveznosti \$3,974,992,790.70

Prost sklad (preostanek) \$259,809,720.79



PROMET V 1935 (LETNE ŠTEVILKE)

Nova zavarovalnina izdana:

Navadne police \$1,116,686,662.00

Industrijska zavarovalnina . . . 1,016,825,103.00

Police v grupah 172,083,462.00

Skupno \$2,